

Ændringsforslag

Til

Forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse, lov om varmforsyning, og lov elforsyning og selskabsskatteloven

(Ny organisering af affaldsforbrændingssektoren og konkurrenceudsættelse af forbrændingseget affald)

Af klima-, energi- og forsyningsministeren, tiltrådt af ...:

Til § 1

1) Efter overskriften indsættes som nyt nummer:

»01. I § 45 indsættes som nye stykker:

»Stk. 8. Kommunalbestyrelsen må ikke etablere anvisningsordninger for forbrændingseget erhvervsaffald, der ikke er farligt affald, jf. dog stk. 9.

Stk. 9. Stk. 8 finder ikke anvendelse for kommunalbestyrelser, der den 1. juli 2023 helt eller delvist ejer et affaldsforbrændingsanlæg etableret på en ø uden fast broforbindelse i kommunen, så længe anlægget er i drift.««

[Ophævelse af anvisningsretten for forbrændingseget erhvervsaffald]

2) I den under nr. 1 foreslåede § 45 e, stk. 2, ændres »senest den« til: »senest fra den«.

[Sproglig præcisering]

3) I den under nr. 1 foreslåede § 45 e, stk. 3, ændres »lovens ikrafttrædelse« til: »den 1. juli 2023«.

[Sproglig præcisering]

4) I den under nr. 1 foreslåede § 45 f, stk. 2, ændres »og årsagen« til: »og indberette årsagen«.

[Sproglig præcisering]

5) I den under nr. 1 foreslåede § 45 g, stk. 2, nr. 2, ændres »ikke er saglige« til: »ikke er sagligt begrundede«.

[Sproglig præcisering]

6) I den under nr. 5 foreslåede § 48 g, stk. 3, ændres »påklages til« til: »indbringes for«.

[Sproglig præcisering]

7) Nr. 6 affattes således:

»6. I § 50 b, stk. 1, udgår »eller udvidelse af eksisterende affaldsforbrændingsanlæg«.

[Opretholdelse af krav om godkendelse af affaldsgrundlag ved nye affaldsforbrændingsanlæg]

Til § 2

8) Nr. 3 og 4 udgår.

[Krav om markedsvilkår udgår af ordlyden]

9) I den under *nr. 5* foreslåede § 2 *h, stk. 1*, indsættes efter »jf.«: »dog«.

[Lovteknisk ændring]

Til § 3

10) I den under *nr. 4* foreslåede § 4 *a, stk. 1, 1. pkt.*, indsættes efter »affaldsforbrændingsanlæg.«: », jf. dog 2. pkt. og stk. 9 og 10.«

[Lovteknisk ændring]

11) I den under *nr. 4* foreslåede § 4 *a, stk. 1, 2. pkt.*, indsættes efter »jf.«: »dog«.

[Lovteknisk ændring]

12) Efter nr. 9 indsættes som nyt nummer:

»**01.** I § 87, *stk. 1, nr. 2*, udgår »12 a,«.«

[Konsekvensrettelse]

Til § 5

13) I *stk. 2* ændres »§ 1, nr. 6, § 3, nr. 5-9« til: »§ 1, nr. 01 og 6, § 3, nr. 5-9 og 01«.

[Konsekvensrettelse]

Bemærkninger

Til nr. 1

Kommunerne skal etablere ordninger for affald produceret af husholdninger og virksomheder i kommunen, jf. § 8, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1536 af 16. december 2022 om affaldsregulativer, -gebyrer og -aktører m.v. (affaldsaktørbekendtgørelsen). Kommunen vælger om ordningen etableres som en indsamlingsordning eller en anvisningsordning, jf. affaldsaktørbekendtgørelsens § 8, stk. 4.

En anvisningsordning defineres som en ordning, hvor kommunalbestyrelsen i et regulativ har fastlagt på hvilken måde og eventuelt på hvilket anlæg, affaldsproducenten skal sikre, at affaldet bliver håndteret, jf. affaldsbekendtgørelsens § 3, nr. 8. Det betyder, at den affaldsproducerende virksomhed selv skal indgå en aftale med det affaldsforbrændingsanlæg, kommunen har anvist,

ligesom virksomheden selv skal indgå aftale med en transportør om afhentning af det forbrændingsegnete affald og transport til anlægget.

Som udgangspunkt har virksomheder benyttelsespligt til de kommunale affaldsordninger, jf. affaldsaktørbekendtgørelsens § 12, stk. 1. For så vidt angår kommunale indsamlingsordninger for forbrændingsegnet erhvervsaffald, er virksomhederne dog ikke forpligtet til at benytte den kommunale ordning, jf. affaldsaktørbekendtgørelsens § 12, stk. 3. Det betyder, at virksomheden kan vælge, om virksomheden vil benytte den kommunale indsamlingsordning, eller om virksomheden eksempelvis vil lade en privat indsamlingsvirksomhed indsamle affaldet. Derimod er virksomhederne forpligtet til at følge en kommunal anvisningsordning for forbrændingsegnet erhvervsaffald eller følge kommunens konkrete anvisning.

Det foreslås i § 45, stk. 8, at kommunalbestyrelsen ikke må etablere anvisningsordninger for forbrændingsegnet erhvervsaffald, der ikke er farligt affald, jf. dog stk. 9.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen ikke må udarbejde regulativer, der fastlægger anvisningsordninger for på hvilken måde og eventuelt på hvilket anlæg, en virksomhed skal sikre, at affaldet bliver håndteret.

Forslaget ændrer ikke på kommunalbestyrelsens mulighed for at etablere indsamlingsordninger for forbrændingsegnet erhvervsaffald. Forslaget ændrer dermed heller ikke på kommunalbestyrelsens pligt til at tilbyde virksomheder adgang til genbrugspladser i kommunen. Det vil ligeledes fortsat være frivilligt for en virksomhed at benytte en kommunal indsamlingsordning for forbrændingsegnet affald, der ikke er farligt affald.

Virksomheder vil fortsat være forpligtede til at sikre, at deres forbrændingsegnete affald håndteres. Virksomheder vil dog med forslaget selv kunne vælge på hvilket affaldsforbrændingsanlæg virksomheden ønsker at få behandlet sit forbrændingsegnete affald. Alternativt vil virksomheder kunne overdrage affaldet til en indsamlingsvirksomhed, der er registreret i Affaldsregistret, benytte en kommunal indsamlingsordning eller eksportere det forbrændingsegnete affald efter ansøgning om eksport til Miljøstyrelsen, jf. affaldsaktørbekendtgørelsens § 12, stk. 2.

Det foreslås med § 45, stk. 9, at stk. 8 ikke finder anvendelse for kommunalbestyrelser, der den 1. juli 2023 helt eller delvist ejer et affaldsforbrændingsanlæg etableret på en ø uden fast broforbindelse i kommunen, så længe anlægget er i drift.

Det foreslåede medfører, at forbuddet mod at kommunalbestyrelsen etablerer anvisningsordninger for forbrændingsegnet erhvervsaffald, der ikke er farligt affald, ikke vil gælde på øer uden fast broforbindelse, hvorpå der ved lovens ikrafttræden er etableret et affaldsforbrændingsanlæg, som kommunalbestyrelsen ejer helt eller delvist, så længe anlægget er i drift.

Et anlæg anses for at være i drift, selvom der er midlertidige afbrud i behandlingen af forbrændingsegnet affald for eksempel i forbindelse med reparation, revision eller som følge af manglende affald i en periode m.v.

Den foreslåede undtagelse vil betyde, at kommunalbestyrelsen fortsat vil kunne etablere anvisningsordninger for forbrændingsegnet affald på øer uden fast broforbindelse, hvis der ved lovens ikrafttræden er etableret et kommunalt ejet affaldsforbrændingsanlæg på øen.

Kommunalbestyrelsen vil således i dette tilfælde også fremover kunne anvise forbrændingseget erhvervsaffald til behandling på kommunes eget anlæg.

Den foreslåede undtagelse vil skulle gælde så længe anlægget er i drift. Hvis anlægget lukker, vil kommunen ikke længere være omfattet af undtagelsen, og kommunalbestyrelsen vil derefter ikke kunne udarbejde regulativer, der fastlægger anvisningsordninger for på hvilken måde og eventuelt på hvilket anlæg, en virksomhed skal sikre, at affaldet bliver håndteret.

Til nr. 2

Det foreslås, at der i § 45 e, stk. 2, ændres »senest den« til »senest fra den«.

Med forslaget bliver det tydeligt, at kommunalbestyrelsen skal indgå kontrakt, jf. § 45 e, stk. 1, med virkning senest fra den 1. juli 2025.

Til nr. 3

Det foreslås, at der i § 45 e, stk. 3, ændres »lovens ikrafttrædelse« til: »den 1. juli 2023«.

Med forslaget bliver det tydeligt, at kommunalbestyrelser, der før den 1. juli 2023 har udbudt opgaver med og indgået kontrakt om behandling af forbrændingseget affald med et affaldsforbrændingsanlæg, som kommunen ejer helt eller delvist, senest med virkning fra den 1. juli 2028 skal indgå kontrakt, jf. § 45 e, stk. 1.

Til nr. 4

Det foreslås, at der i § 45 f, stk. 2, ændres »og årsagen« til: »og indberette årsagen«.

Med forslaget bliver det tydeligt, at kommunalbestyrelsen skal indberette årsagen til, at de konkurrencefremmende tiltag ikke følges til Forsyningstilsynet.

Til nr. 5

Det foreslås, at der i § 45 g, stk. 2, nr. 2, ændres »ikke er saglige« til »ikke er sagligt begrundede«.

Med forslaget bliver det tydeligt, at forsyningstilsynet kan meddele påbud til kommunalbestyrelsen om at bringe en kontrakt omfattet af § 45 e, stk. 1, til ophør inden for en frist, hvis der er indgået en kontrakt med et affaldsforbrændingsanlæg, som kommunen ejer helt eller delvist, og indberettede årsager, jf. § 45 f, stk. 2, til ikke at følge de konkurrencefremmende tiltag ikke er sagligt begrundede.

Til nr. 6

Det foreslås, at der i § 48 g, stk. 3, ændres »påklages til« til »indbringes for«.

Med forslaget ensrettes ordlyden af bestemmelsen med ordlyden af bestemmelsen i § 100 b, stk. 2. Der sker ikke ændringer af bestemmelsen materielle indhold.

Til nr. 7

Det følger af § 4, stk. 1, i lov om varmforsyning, at kommunalbestyrelsen godkender projekter for etablering af nye kollektive varmforsyningsanlæg eller udførelsen af større ændringer i eksisterende anlæg.

Det fremgår endvidere af § 50 b, stk. 1, i lov om miljøbeskyttelse, at kommunalbestyrelsen kun må godkende nye affaldsforbrændingsanlæg eller udvidelse af eksisterende affaldsforbrændingsanlæg efter lov om varmforsyning eller efter regler udstedt i henhold til lov om varmforsyning, hvis klima-, energi- og forsyningsministeren har godkendt, at det fornødne affaldsgrundlag er til stede i området, hvorfra anlægget forventes at modtage affald. Beføjelsen til at træffe afgørelse er delegeret til Energistyrelsen i henhold til § 3, stk. 1, nr. 27, i bekendtgørelse nr. 1366 af 28. september 2022 om Energistyrelsens opgaver og beføjelser.

Dette betyder, at før en kommunalbestyrelse kan godkende et nyt anlæg eller udvidelse af et eksisterende anlæg efter lov om varmforsyning, skal klima-, energi- og forsyningsministeren godkende projektet i forhold til, at det fornødne affaldsgrundlag er til stede i det område, hvor anlægget forventes at modtage affald fra. Hensynet er at sikre, at der er tilstrækkeligt affald til stede i området, før det godkendes at opføre et nyt affaldsforbrændingsanlæg eller udvide et eksisterende.

Det fremgår af § 50 b, stk. 2, i lov om miljøbeskyttelse, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler for behandlingen af klima-, energi- og forsyningsministerens godkendelser efter stk. 1, herunder nærmere krav til ansøgningen om godkendelse i henhold til lov om varmforsyning. Klima-, energi- og forsyningsministeren har ikke fastsat regler i henhold til § 50 b, stk. 2, i lov om miljøbeskyttelse.

Det foreslås med ændringsforslaget, at i § 50 b, stk. 1, udgår »eller udvidelse af eksisterende affaldsforbrændingsanlæg«.

Det foreslåede vil indebære, at klima-, energi- og forsyningsministeren ikke vil skulle godkende udvidelser af eksisterende affaldsforbrændingsanlæg i forhold til, at det fornødne affaldsgrundlag er til stede i det område, hvor anlægget forventes at modtage affald fra.

Det foreslåede vil ikke ændre på, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil skulle godkende nye affaldsforbrændingsanlæg i forhold til, at det fornødne affaldsgrundlag er til stede i det område, hvor anlægget forventes at modtage affald fra.

Det foreslåede vil desuden ikke ændre på, at nye affaldsforbrændingsanlæg eller udvidelse af eksisterende affaldsforbrændingsanlæg, som allerede måtte være godkendt i forhold til, at det fornødne affaldsgrundlag er til stede, kan fortsætte, hvis kommunalbestyrelsen på baggrund heraf har godkendt et nyt anlæg eller udvidelse af et eksisterende.

Det foreslåede vil i øvrigt ikke ændre på, at projekter for etablering af nye kollektive varmforsyningsanlæg eller udførelsen af større ændringer i eksisterende anlæg skal godkendes af kommunalbestyrelsen efter § 4, stk. 1, i lov om varmforsyning.

Til nr. 8

Nr. 3 og 4 blev indsat i det fremsatte lovforslag for at skabe klarhed om gældende ret for kommunernes opkrævning af garantiprovisioner. Formålet var at præcisere det, som allerede er gældende ret omkring garantiprovisioner. Efterfølgende er der opstået et politisk ønske om, at kravet om markedsvilkår ikke fremgår udtrykkelig af bestemmelsernes ordlyd.

Det foreslås, at ordet »markedsvilkår« udgår af det fremsatte lovforslag og dermed ikke kommer til at fremgå af bestemmelsernes ordlyd i varmforsyningslovens §§ 2 d, stk. 1, og 2 e, stk. 1, 1. pkt.

Ændringsforslaget ændrer ikke på, at kommunen efter gældende ret kan stille en kommunal garanti for varmforsyningsanlæggenes låneoptagelse til anlægsinvesteringer og driftsaktiviteter, imod opkrævning af en garantiprovision på markedsmæssige vilkår. Dette forhold er uagtet, om der foreligger en konkurrencesituation eller ej. Hvis en kommune yder en vederlagsfri garanti vil det indebære et tilskud til forsyningsvirksomheden, hvilket ville medføre en forrykning af byrdefordelingen mellem kommunens borgere. Kommunen er dermed forpligtet til at opkræve en garantiprovision for at dække den risiko, som kommunen påtager sig ved garantistillelsen. Det følger af hvile i sig selv-princippet, at kommunen ikke må tjene penge på at stille en garanti.

Ved lov nr. 745 af 1. juli 2015 om ændring af lov om varmforsyning og byggeloven, blev kommuners adgang til varetage af kollektiv varmforsyning reguleret udtømmende. Loven lovfæstede kommunalfuldmagtsregler vedrørende kommunernes mulighed for at varetage kollektiv varmforsyning, herunder kravene til garantistillelse. Kravet om, at kommunal garanti skal stilles på markedsvilkår er derved videreført fra kommunalfuldmagtsreglerne og følger i dag af varmforsyningslovens § 2 d, stk. 1, og § 2 e, stk. 1, selvom det ikke fremgår direkte af bestemmelsernes ordlyd. Uanset at kravet om markedsvilkår med ændringsforslaget ikke kommer til at fremgå direkte af ordlyden, vil det fortsat være gældende ret, at kommunen skal opkræve en markedsmæssig garantiprovision efter varmforsyningslovens § 2 d, stk. 1, og § 2 e, stk. 1. Der henvises til det fremsatte lovforslags afsnit 3.2. for uddybning af gældende ret om kommunal garantistillelse.

EU's statsstøtteregler kan indebære, at en kommune er forpligtet til ligeledes at opkræve garantiprovision, men dette er et særskilt krav, der beror på statsstøttereftlige betragtninger.

Til nr. 9

Det foreslås, at der i § 2 h, stk. 1, efter »jf.« indsættes »dog«.

Den foreslåede ændring vil sikre korrekt henvisning til de foreslåede undtagelsesbestemmelser i stk. 3-5 i § 2 h i lov om varmforsyning, der blandt andet indeholder en hjemmel til for klima-, energi- og forsyningsministeren at forlænge fristen for, hvornår et affaldsforbrændingsanlæg vil skulle udøves på kommercielle vilkår i et aktie- eller anpartsselskab.

Den foreslåede ændring vil ikke indebære materielle ændringer. Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 2 og 5, og bemærkningerne hertil.

Til nr. 10

Det følger af den foreslåede ændring af § 4 a, stk. 1, 1. pkt., at der efter affaldsforbrændingsanlæg indsættes jf. dog 2. pkt. og stk. 9 og 10.

Den foreslåede ændring vil sikre korrekt henvisning til de foreslåede undtagelsesbestemmelser i § 4 a, stk. 1, 2. pkt. og stk. 9 og 10, der blandt andet indeholder bestemmelser om at

affaldsforbrændingsanlæg, der var helt eller delvist kommunalt ejet den 1. juli 2023, skal 1. pkt. være opfyldt den 1. januar 2025.

Den foreslåede ændring vil ikke indebære materielle ændringer. Der henvises til lovforslagets § 3, nr. 4, og bemærkningerne hertil.

Til nr. 11

Det foreslås, at der i § 4 a, stk. 1, 2. pkt., efter »jf.« indsættes »dog«.

Den foreslåede ændring vil sikre korrekt henvisning til de foreslåede undtagelsesbestemmelser i stk. 4-6 i § 4 a i lov om elforsyning, der blandt andet indeholder en hjemmel til for klima-, energi- og forsyningsministeren at forlænge fristen for, hvornår et affaldsforbrændingsanlæg vil skulle udøves i et aktie- eller anpartsselskab.

Den foreslåede ændring vil ikke indebære materielle ændringer. Der henvises til lovforslagets § 3, nr. 4, og bemærkningerne hertil.

Til nr. 12

Det følger af den foreslåede ændring, at § 12 a udgår af bestemmelsen i § 87, stk. 1, nr. 2.

Den foreslåede ændring er en konsekvens af, at der med lovforslagets § 3, nr. 5, foreslås, at § 12 a i lov om elforsyning ophæves. For en nærmere gennemgang af § 12 a og den foreslåede ophævelse heraf, henvises til bemærkningerne i lovforslagets § 3, nr. 5.

Til nr. 13

Det følger af den foreslåede ændring, at lovforslagets § 5, stk. 2, ændres således, at § 1, nr. 6, § 3, nr. 5-9 ændres til § 1, nr. 01 og 6, § 3, nr. 5-9 og 01.

Den foreslåede ændring er en konsekvens af, at det foreslås, at der indsættes et nyt nummer med to nye stykker om ophævelse af anvisningsretten for forbrændingsegnet erhvervsaffald.

Den foreslåede ændring er desuden en konsekvens af, at det foreslås, at § 12 a i lov om elforsyning udgår af bestemmelsen i § 87, stk. 1, nr. 2, i lov om elforsyning. Bestemmelsen vil skulle træde i kraft samtidig med den i lovforslaget foreslåede ophævelse af § 12 a. For en nærmere gennemgang af § 12 a og den foreslåede ophævelse heraf, henvises til bemærkningerne i lovforslagets § 3, nr. 5. For en nærmere gennemgang af den foreslåede ikrafttrædelse henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 5.

Den foreslåede ændring vil yderligere indebære, at den foreslåede § 1, nr. 01, og § 3, nr. 01, vil træde i kraft den 1. januar 2025.